

5. Аветисов Е. С. и др. Заняття фізической культурой при близорукости / Е. А. Аветисов, Е. И. Ливадо. – Изд.2-е, перераб., доп. – М.: ФиС, 1983. – 103 с.
6. Булич Е. Г. Физическое воспитание в специальных медицинских группах.: Учеб. Пособие для техникумов. – М.: Высшая школа. - 1986. – 255 с.
7. Демирчоглян Г. Г., Демирчоглян А. Г. Специальная физическая культура для слабовидящих школьников. – М.: Советский спорт. – 2000. – 7 с.
8. Ростомашвили Л. Н. Физические упражнения для детей с нарушением зрения. – Санкт – Петербург, 2001. – 4 с.
9. Сермеев Б. В. Физическое воспитание детей с нарушением зрения. – К., “Здоров’я”, 1987. – С. 3-5.

THEORETIC SUBSTANTIATION METHODS PHYSICAL CULTURE TO CHILDRENS WITH FUNCTION DEFECTIVE EYESIGHT

Larisa KOZIBRODA

L'viv State Institute of Physical Culture

In this article is devoted to modern approaches to children with function defective eyesight in physical culture. The author gives peculiarity methods to use means for development physical skills for children with defect eyesight.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ РУХОВОЇ СФЕРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ДІАГНОЗОМ ДЦП

Ольга ШЛАПАЧЕНКО

Інститут післядипломної освіти

Одеського національного університету ім. І.І. Мечнікова

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) – це один з видів неврологічної патології серед хворих дитячого віку і складає 3,3 на 1000 дітей. ДЦП займає третє місце після уроджених деформацій і поліомієліту.

У таких дітей порушена структура почуттєвого пізнання, різні види перцептивних дій, гностичних процесів. Інвалідність дітей з церебральною патологією займає перше місце в структурі дитячої інвалідності у неврологічному профілі, і вага її обумовлена руховими, так і психічними порушеннями.

Рухові порушення обмежують і роблять неможливим активні рухи, відбиваються на загальному здоров'ї дитини, створюються несприятливі умови для розвитку психіки.

А. Н. Леонтьєв, Н. І. Озерецький, М. М. Кольцова, О. С. Бот підкреслили залежність психічного розвитку від стану моторики, що у визначеному змісті рух впливає на психіку. Н. А. Козленко, А. С. Салмилічев і Ю. А. Воскресенская відзначали, що існує співвідношення розвитку розумової працездатності і рухових якостей дитини [1]. Рухові

порушення часто сполучаються з почуттєвим і вегетативним розладами, затримкою розвитку мови і психічного розвитку.

В останні роки одержав розвиток напрямок, у якому засоби фізичного виховання використовуються для корекції рухових порушень у дітей із ДЦП. Активізація організму в процесі використання засобів фізичного виховання є одним з основних шляхів стимуляції психіки. У ряді засобів корекції психофізичних недоліків учнів одна із самих основних і є фізична вправа реабілітаційного характеру.

Значний внесок використання засобів фізичного виховання для усунення наслідків ДЦП зробили вітчизняні вчені. Так, методика К. А. Семенової основана на знаннях закономірностей рухового розвитку здорової дитини і формування рухової патології в дітей із ДЦП, де головним є розвиток мови, зорових і чуттєвих функцій [3].

А. Е. Штеренгерц розробив методику ЛФК, де особлива увага приділяється мовній сфері при проведенні занять, використовуються рухливі ігри й адаптовані спортивні ігри. Головну роль відводить С. А. Бортфельд використанню рефлекторних засобів [3].

W. M. Cruickshank запропонував включати фізичні вправи, психотерапію, вправи для розвитку мови. Т. Фау приділяв увагу образам рухового розвитку дитини, подібно класу риб, методу. Основною ідеєю методики К. Bobath і В. Bobath є необхідність у зміні патологічного рухового стереотипу. Рухи виконуються пасивно, з додатковою допомогою [3].

В існуючій практиці додатково використовують засоби, що допомагають хворим дітям. До них належать: лікувальний масаж, ортопедичні вироби, спеціальне взуття, спеціальна музика, бальнеотерапія, ліманолікування, грязелікування, кліматотерапія, електротерапевтичні процедури і т. д.

Серед ряд авторів використовуючи засоби фізичного виховання не приділяє уваги розвитку пізнавальної сфери дітей, що страждають ДЦП. Молодші школярі, що страждають ДЦП мають дефекти мови, слабо запам'ятовують і неточно відтворюють, погано сприймають навколишнє. Слабо розвиті розумові процеси, у наявності порушення, відсутній самоконтроль довільної уваги. Рухова патологія обмежує можливості включатися в гру, у якій формуються особистісні якості, розумові процеси, різноманітні інтереси й уміння виконувати саму діяльність. Тому у порушених дітей, подовжується латентний період рухової і мовленнєво-рухової діяльності, усе це створює враження про стійке порушення пізнавальної діяльності [4].

Учні молодших класів, поряд з основним дефектом, мають вторинні відхилення рухового розвитку. Діти з нормальним інтелектом складають серед цих учнів 40-50%, у 40-50% дітей була виявлена затримка психічного розвитку; тільки 7-10% учнів з розумовою відсталістю.

Проведені дослідження показали великий поліформізм проявів затримки психічного розвитку дітей. Загальною ознакою затримки логічного мислення є обмеженість розвитку різних психічних функцій, що супроводжується частими порушеннями пам'яті, уваги, емоційно-вольової сфери та труднощами в аналізі зорової, слухової і сенсорно-чуттєвої інформації. Обмеженість предметно-практичної діяльності з порушенням паралічує формування пізнання предметів на дотик, що негативно позначається на розвитку їхньої пізнавальної діяльності.

Високим рівнем розвитку пізнавальної діяльності в більшості учнів страждають діти, що в них досить низький рівень знань і представлень про навколишній світ. Основним для цих дітей є не сформованість розумових операцій, підвищена обмеженість, знижена розумова працездатність [2].

На сьогодні відомо багато робіт, присвячених корекції рухових порушень у дітей із ДЦП за допомогою засобів фізичного виховання (Сініговец В. І., Мерзлікіна О., Лі Ю Сан). Однак, шляхи корекції пізнавальної сфери дітей із ДЦП приділяється недостатньо уваги. На підставі спостереження та результатів аналізу наукової літератури можна зробити висновок, що включення фізичних вправ у режим дня в умов навчання сприятливо впливає не тільки на рухову сферу, але і розвиває розумові процеси, розширюється обсяг сприйманої інформації. Засоби фізичного виховання повинні не тільки активно впливати на процес навчання рухам, але і сприяти формуванню пізнавальної діяльності. Молодший шкільний вік є найбільш сприятливим для корекції цієї діяльності.

В той же час аналіз літератури показав, що в умовах санаторно-курортного лікування засоби фізичної культури практично не використовуються для розвитку пізнавальної діяльності молодших школярів із ДЦП.

Література:

1. Адилова М. Ш. *Взаимосвязь моторного и психического развития в норме и патологии. Ж "Дефектология" 1988г. №4, с. 8-22*
2. Власова Т. А. *Особенности психофизического развития учащихся специальных школ для детей с нарушением опорно-двигательного аппарата.- \Научн.-исслед. Ин-т дефектологии АПН СССР; - М.: Педагогика, 1985. – 127с.*
3. Гузій О. *Існуюча практика застосування засобів фізичного виховання для усунення наслідків ДЦП. Зб. Наук. Праць – Львів, 2001. – вип.5.т.2 – с.195-198.*
4. Пермякова В. А. *и др. Особенности психофизического развития учащихся страдающих церебральными параличами.- Иркутск, 1975.*
5. *Bobath K. i Bobath B., Cruicrshank W.M., Fay T., Vojta V. (цитується з джерела №3).*

SPECIALITIES OF THE CORRECTION OF JUNIOR PUPILS' ACTIVE SPHERE WITH HELP OF CCP

Olga SHLAPACHENKO

This article is dedicated to the usage of the physical training ways for correction of junior pupils' active sphere with cerebral paralysis. The physical training makes the organism more active and it is one of the main ways of stimulating the mentality. The ways of physical training must not influence the process of motion training, they must help to develop the intellectual activity.
